

ÉPÜLETGÉPÉSZETI TERMÉKEK VIZSGÁLATA AZ ÉMI BEN

Az épületgépészeti termékek magyarországi forgalomba hozatalához szükséges engedélyek kiadását és azt megelőző alkalmassági vizsgálatokat hagyományosan az Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Kht. (ÉMI Kht., korábban ÉMI Rt.), azon belül is jelenlegi nevén a Gépészeti és Energetikai Tudományos Osztály végzi. Alkalmassági vizsgálati tevékenységünket a belügyminiszter, a gazdasági miniszter, valamint a környezetvédelmi és vízügyi miniszter 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelete szabályozza (Magyar Közlöny 2003/8. szám). A rendelet az építési termékek műszaki követelményeinek, megfelelőség igazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának részletes szabályait tartalmazza. A rendelet kimondja, hogy forgalomba hozni (továbbforgalmazni) vagy beépíteni csak **megfelelőség igazolással** rendelkező építési célra alkalmas építési terméket szabad. Építési célú terméknek minősül minden olyan anyag, szerkezet, berendezés vagy több különböző részből összeállított elem, amelyeket építményekbe állandó jelleggel beépítenek.

A megfelelőség-igazolásnak, illetve dokumentálásának részletesen szabályozott rendje van. Az eljárás alapjául ún. **műszaki specifikációk** szolgálnak. Az építési termékeket már betervezni is csak akkor szabad, ha arra egy jóváhagyó szerv által kibocsátott műszaki specifikáció van.

A megfelelőségi igazolás alapjául szolgáló műszaki specifikációknak jelenleg három fajtája létezik:

- harmonizált európai szabványok;
- az európai műszaki engedélyek (az ETA-k); és
- a hazai építőipari műszaki engedélyek (az ÉME-k).

Itt kell megemlíteni az európai csatlakozás után sokakat foglalkoztató **CE megfelelőségi jelölést**. Mit kell erről tudni? Ha a megfelelőség igazolása honosított harmonizált szabvány vagy európai műszaki engedély alapján történt, és a termék megfelel valamennyi rá vonatkozó európai diráktívában előírtaknak, akkor elhelyezhető rajta, vagy a csomagolásán a CE jelölés. A CE jelöléssel „**jogszerűen**” ellátott import termékek korlátozás nélkül hozhatók forgalomba.

Fontos megjegyezni azonban, hogy a jogszerűen használt CE jel vagy ETA hiányban az építési termékekre továbbra is –és tartósan- fennmarad az építőipari műszaki engedélyek intézménye és alkalmazása.

A harmonizált európai szabványok csekély száma miatt, jogszerűen alkalmazott CE jelöléssel és ETA-val jelenleg még kevés épületgépészeti termék rendelkezik. A jogszerű jelző alkalmazása jelen esetben kiemelten fontos. A CE jelölés sok esetben megtévesztő, helytelen vagy félrevezető használata sajnos ma még általános probléma.

Sokszor találkozunk olyan esetekkel, hogy egy gyártó vagy termékforgalmazó azzal fordul hozzánk, hogy az általa gyártott/forgalmazott termék (pl. ventilátor vagy szivattyú) CE jellel tanúsított. A Megbízóval folytatott párbeszédünk során aztán rövid idő alatt kiderül, hogy CE jellel csak a termék egyetlen szerkezeti eleme, pl. az elektromos motor rendelkezik. A termék működését és jellemzőit meghatározóan befolyásoló ventilátor vagy szivattyúházon a CE jel alkalmazását megalapozó vizsgálatokat nem végeztek. Ezekben az esetben a motorra kiadott jelölés az egész szerkezetre természetesen nem érvényes, a hazai forgalmazáshoz továbbra is építőipari műszaki engedély beszerzése szükséges.

Hasonló problémák lehetnek többek között a kéményrendszerek esetében is. Előfordul, hogy bizonyos rendszerelemek pl. a samott csőelemek, vagy kitorcolló idomdarabok rendelkeznek ugyan CE jellel, de a kéményrendszer egésze a köpenyelemekkel, hőszigeteléssel stb. együtt nem. Ebben az esetben, mivel minden rendszer jellegű termék esetén csak a teljes rendszer képes az adott alkalmazási területre való megfelelőséget biztosítani az alkalmassági vizsgálatokat a rendszerre vonatkozóan továbbra is elvégezzük, az egyes alkotóelemekre kiadott CE jel alkalmazását a teljes kéményrendszerre vonatkozóan nem tudjuk elfogadni.

Ezen alapelvek keretein belül az épületgépészeti termékek vizsgálata négy fő csoportra bontható:

- vízellátás – csatornázás csővezetékei, szerelvényei berendezési tárgyai;
- központi fűtési csővezetékek, szerelvények, radiátorok;
- lég és klímatechnikai rendszerelemek, berendezések;
- égéstermék-elvezető rendszerek.

Néhány mondatot az eljárás menetéről:

Az alkalmassági vizsgálati eljárás első lépéseként az ÉMI Kht-hez írásos megbízást kell küldeni. A megbízólevélhez mellékelni kell a vizsgálandó termék vagy termékek műszaki dokumentációit, gyártmányismertetőit, prospektusait. Import termékek esetén egyszerűsítheti a vizsgálati eljárást, ha rendelkezésre állnak független külföldi minősítő intézetek vizsgálatai dokumentumai is, ebben az esetben ezeket is célszerű mellékelni.

A megbízás beérkezése és a gyártmányismertetőik áttanulmányozása után szerződést és vizsgálati tervet küldünk a Megbízó részére. A szerződésben többek között a vizsgálatok költségeit és befejezésének dátumát rögzítjük. A vizsgálati terv tartalmazza az elvégzendő vizsgálatokat, a Megbízó és az ÉMI Kht. vizsgálatok előtti és közbeni kötelezettségeit és feladatait. A Megbízó által elfogadott szerződés és vizsgálati terv kézhezvétele után kezdődhetnek az érdemi vizsgálatok, melyek általában két részből tevődnek össze: A termékek laboratóriumi alapvizsgálatain kívül legtöbb esetben a gyártási körülmények és a gyártóhely minőségellenőrzési rendszerét is ellenőrizzük. Gyakorlati tapasztalat, hogy állandóan jó minőségű termékek előállítására csak megfelelő gyártási körülmények, valamint jól szervezett gyártásközi és végtermék ellenőrzés jelenthet hosszú távú garanciát. A vizsgálatok megfelelő eredményei esetén alkalmassági vizsgálati jegyzőkönyvet és építőipari műszaki engedélyt (ÉME-t) bocsátunk ki, melyben minden esetben található olyan önálló előírás, amely az adott termékre vonatkozó megfelelőség igazolási módozatot is meghatározza.

Az ÉME alapesetben öt évig érvényes, de indokolt esetben előfordulhat rövidebb érvényességi idő meghatározása is. Az érvényességi időn belül az ÉME jogosultja utóellenőrzés(ek) elvégzésére kötelezett, melynek gyakorisága a termékjellemzőktől függően változó lehet. Amennyiben a termékeket az érvényességi időt követően is forgalmazni kívánják, újbóli megbízás alapján, az ÉME meghosszabbítását célzó utóellenőrző vizsgálatokat végzünk.

Megítélésünk szerint az épületgépészeti termékek adott felhasználási területre történő felhasználhatóságát és teljes értékűségét körültekintő szakmai ismeretekkel és vizsgálatokkal kell alátámasztani és megalapozni. A megfelelő minőségű termékek alkalmazás elemei érdeke kell, hogy legyen az építkezőnek, tervezőnek, kivitelezőnek, kereskedőnek egyaránt.

A szakmában tevékenykedő cégek és magánvállalkozások részére egyre inkább széleskörű és az elvárásoknak megfelelni tudó szolgáltatás kívánunk nyújtani. Célunk, hogy a minőség iránt elkötelezett cégekkel meglévő sokéves kapcsolatot megtartsuk és továbbfejlesszük, leendő partnereinkkel pedig szoros és hosszú távú kapcsolatot építsünk ki. Az alkalmassági vizsgálatokkal kapcsolatos megkereséseket továbbra is várjuk, minden felmerülő kérdés megválaszolásában készséggel állunk rendelkezésre.

Hrobár Balázs
ÉMI Kht.